

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 306
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznik zł. 4.50

Tygodnik zł. 1.50

Zagranicą zł. 8.00

Wychość oddzielnie rano z wydaniem niedzielnym i dni powszednich

Konto PKO Kraków 400.870

Dokoła bezrobocia

ILU MAMY BEZROBOTNYCH W POLSCE

Donosiliśmy, że w ostatnich dniach nastąpił niezauważalny wzrost bezrobocia. Mimo to liczba bezrobotnych jest obniżona. Według ostatnich wykazów państwowych urzędów pośrednictwa pracy liczba bezrobotnych wynosi w przybliżeniu 363.507.

Jedną się mówi o poprawie, to jest ona lokalna i chwilowa. Mianowicie w Łodzi, Zawierciu i Kaliszu uruchomiono kilka fabryk, zatrudniając kilka tysięcy ludzi. Czy ta poprawa jest stała trudno osądzić. Np. co do Łodzi mówią, że jest to poprawa jest tylko czasowa, a to w związku z poszczeniem kilku fabryk pracujących nad ich dokonaniem albo spodziewanymi zamówieniami dla wojska. Z powyższych liczb bezrobotnych tylko 85.912 pobiera zasiłki, są 91.125 otrzymujące państwową pomoc dożycia. Ostatnia liczba wykazuje w ubiegłych dwóch tygodniach wzrost o 10.326.

Komitet dla zatrudnienia bezrobotnych

Jak donieśliśmy, Rada ministrów skoncentrowała akcje dla bezrobotnych w rękach ministra pracy, tow. Ziemięckiego. W wykonaniu tej uchwały zebrał się w sobotę pod przewodnictwem ministra pracy i opieki społecznej tow. Ziemięckiego, komitet do spraw zatrudnienia bezrobotnych. Udział w posiedzeniu wzięli ministrowie spraw wewnętrznych p. Raczkiewicz, minister robót publicznych, tow. Barlicki, minister kolei, p. Chadyński, minister przemysłu i handlu p. Osiecki, podsekretarz stanu w min. pracy i op. społ. i dyrektor departamentu budżetowego min. skarbu. Komitet uznał za niezbędne niezwłocznie wszcząć roboty inwestycyjne zarówno samorządowych, jak i rządowych uwzględniając przedewszystkiem ośrodki najbardziej dotknięte bezrobociem. Wskazano nowe źródła dochodów, zarówno ogólnie - państwowych, jak i samorządowych.

Na następne posiedzenie, które odbędzie się w najbliższą środę komitet na podstawie materiałów, opracowanych przez poszczególne ministeria, przystąpi do realizowania zamierzonej akcji.

Nowela o zabezpieczeniu pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia

Przy uchwaleniu ustawy z d. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia stronnictwo burżuazyjne pominięło zupełnie pracowników umysłowych, mimo iż ósma zaawdzielała zwycięstwo wyborcze gósmą inteligencji (np. w Krakowie). Ósma poszła śladem bolszewików, o których głosi że zniszczyli inteligencję rosyjską. Dopiero na skutek energicznych starań Związku zawodowych pracowników umysłowych, popartych usilnie przez Związek polowy PPS, sejm zmnożył był uchwałę 28 października 1924 nowelę do powyższej ustawy, wprowadzającą zabezpieczenie pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia. Nowelę tę ogłoszono dopiero 3 grudnia 1925 r. staraniem tow. ministra Ziemięckiego. Nowela weszła w życie w miesiąc po jej ogłoszeniu (3 stycznia br.), jednakowoż przeprowadzenie zabezpieczenia pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia na obszarze całej Rzeczypospolitej Polski nastąpi w ciągu 4 miesięcy od dnia wejścia jej w życie (do 3 maja br.).

Temczasem rozp. Min. pracy i op. społ. z dnia 5 lutego ogłoszonym w dzienniku ustaw Nr. 18, poz. 113 z d. 24 lutego br. wprowadzono w życie z dniem 24 lutego br. postanowienia noweli oddzielnie do uiszczania wkładów na koszt zabezpieczenia pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia. Obowiązkowi zabezpieczenia podlegają robotnicy i pracownicy umysłowi bez różnicy płci, po ukończeniu 18 lat życia, pozostający w stosunku najmu pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych, górniczych, hutniczych, handlowych, komunalnych i przewozowych, oraz innych z prowadzonych w sposób przemysłowy, o ile przed siebierstwa te zatrudniają powyżej 5 robotników lub pracowników umysłowych (a więc najmniej 61).

KTO JEST PRACOWNIKIEM UMYSŁOWYM?

Według rozp. Min. pracy i op. społ. z d. 4 stycznia br. do kategorii pracowników umysłowych, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia należą osoby, pozostające w stosunku najmu pracy, obowiązane do usług umysłowych i spełniające czynności:

- 1) administracyjne i nadzorcze, a mianowicie: zarządów i kierowników wszelkich przedsiębiorstw i zakładów inżynierów, techników, chemików, konstruktorów, sztygarów, doktorów górniczych, kontrolerów, majstrów, którzy kierują technicznymi pracami w zakładzie pracy i są za całość tej pracy odpowiedzialni, ekspedientów, intendentów i kierowników magazynów;
- 2) biurowe i kancelaryjne, rachunkowe, rysunkowe i kalkulacyjne;
- 3) sprzedawców sklepowych i księgarskich z ukończoną szkołą zawodową lub średnią, albo też z obłąką praktyką przepisania, farmaceutów, drogowców, kassierów, dysponentów, podręczających akwizytorów;
- 4) personalu lekarskiego, dentystycznego, weterynaryjnego oraz wykwalifikowanego, pomocniczego personalu lekarskiego, dentystycznego i weterynaryjnego;
- 5) muzyków, artystów scenicznych, siflerów i dekoratorów teatralnych;
- 6) naukowców i wykładowców;
- 7) pracowników redakcji czasopism (dziennikarzy);
- 8) prowadzących ołety, ołetów pokładowych i maszynowych, zarządów i asystentów, zarządów statków morskich lub rzecznych, oraz pilotów czynności połączone z zajmowaniem równoznacznego stanowiska.

Pracownicy umysłowi zarabiający powyżej 500 złotych miesięcznie nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Według rozp. Min. pracy i op. społ. z d. 1 października 1924 r. ekspedient restauracji (kelnerzy) byli do czasu zaliczeni do pracowników umysłowych.

POSEŁ JAN KWAPIŃSKI.

Bezrobocie na wsi

Groźna sytuacja

Jeszcze tylko jeden miesiąc dzieli nas od 1 kwietnia, to jest od końca roku służbowego w rolnictwie. Masy wydalnych robotników rolnych na darmo nie szukają pracy. Dane, zebrane przez Zarząd główny Związku robotników rolnych, a dotyczące wydalnych, są niefortunne od powstania nieupodległego państwa.

W województwie warszawskim wydanych jest 2.065 rodzin; w województwie lubelskim wydanych jest 1.895 rodzin; w województwie śląskim wydanych jest 1.531 rodzin; w województwie kieleckim wydanych jest 799 rodzin; w województwie łódzkiem wydanych jest 1.381 rodzin, czyli w 5 województwach b. Kongresówki wydanych jest 7.671 rodzin. W innych województwach (Kresy, Małopolska, Poznańskie i Pomorze) 1.587 rodzin. Między temi wydaliśmy jest 177 rodzin, wydanych po 25 latach pracy w poszczególnych folwarkach. Wydalenie to sprzeczne jest z istniejącą umową polubową i z porządkiem nadzwyczajnej komisji rozjemczej, ale czyni ta wymownie świadczy o tem, że obszarzy zobowiązań, wynikających z umowy, w znacznej mierze nie wypełniają.

z nie wypełniają.

Zapytujemy teraz, czy zdaje sobie sprawę z ogromnego nieszczęścia, jakie zawisło nad wydolnymi rodzinami robotników rolnych? Czy rząd skłony jest już w tej chwili polecić zbądanie pracy tej masowej redukcji pracowników rolnych?

Dwie sprawy wysuwają się na czoło w ten zagadnienie: pierwsza sprawą to dach nad głową dla bezrobotnych, a druga to kwestia bytu i pomocy ze strony państwa dla potrzebujących pracy. Pozostaje miesiąc czasu do uregulowania tych spraw. Już uprzedzamy rząd, że Związek robi wszystko, aby nie dopuścić do wyrzucenia z pracy rodzin na rozsiane drogi. Ekspisja tych nadarzybych wprost zbrodnia! Liczba wydanych jest tak wielka, że nad nią do porządku dziennego nie może przejść ani organizacja robotnicza, ani rząd. Gospodarczego uzasadnienia ta masowa redukcja nie ma!

Liczbę, podane przez nas, dotyczy tylko członków Związku klasowego. Dużo zwolnionych jest w województwie Poznańskim i Pomorskim, -- członków Zjednoczenia zawodowego polskiego.

Na dzień 6 marca wyznaczaliśmy zjazdy bezrobotnych robotników rolnych, które ostatecznie zabudła sytuacja.

Ten 15 marca odbędzie się Zjazd wszystkich oddziałów Związku. Zjazd ten, powołany będą sprawić bezrobocie na wsi i zająć wobec tego stanowiska. Kończeniem zapewne będzie wydanie poleceń, żeby nikt z folwarków nie ruszał się w dniu 1 kwietnia, niezależnie od tego, czy jest uzgodzony, czy też nie uzgodził się.

Jeżeli żądni nie chcą poddać do poważnych zakłóceń na wsi, to musi przedyktować Sejmowi projekt analogiczny do tego, jaki był wniesiony przez rząd Paderewskiego w 1919 roku. A Sejm nie może odmówić monopoli na się zachylić i nie powinien uchwały, żeby wszyscy pozostali na miłośkach w folwarkach, żeby przeprowadzić w roku

bieżących nie było żadnych. Innej drogi wobec tego ogromu wydalonych nie widzimy. Tembardziej że obywateli chcą pozabawiać robotników rolnych prawa do ziemi. Robotnicy rolni, wydani w roku 1926 walczyć będą nie tylko o pracę i chleb na głowę, ale i o prawo do ziemi, które zastrzegł im Sejm w swojej ustawie, uchwalonej w dniu 28 grudnia z roku.

Czas odnowić przedpłatę na marzec

Sprawa pożyczki amerykańskiej

Odm dni dzieli nas od terminu wygaśnięcia odc. kilku pełnomocników rządu polskiego p. dr. Myrskiński da Bankers Trustowi na oświadczenie się o do udzielenia Polsce pożyczki na podstawie jakiegoś monopoli tytoniowego. Termin ten, jak już zostało napowiadano, nie będzie ostatecznym; zostanie on omówiony na miesiąc przedłożony a to z powodu niemożności dokonania rokowań do 8 marca.

Poza mniej lub więcej nieskontrolowanymi pogłoskami opinia publiczna mało jest o tej sprawie antyentycznie poinformowana. Wiemy tylko z deklaracji złożonej z trybuny sejmowej, że sprawa nie jest ani zatwierdzona ani zerwana, że rokowania toczą się w dalszym ciągu i że ani o do wysokości ani o do zabezpieczenia pożyczki nie pozytywne nie ustalono. Czy odraczanie decyzji — przypuszczalnie na miesiąc — wróty zabiegom pożyczkowym pomyślnie zakończeniu czy oznacza odrzucenie ad calendas graecas?

Odpowiedzi jasnej na to pytanie dać nie można z tej prostej przyczyny, że jak zaznaczyliśmy już wcześniej w tej sprawie poinformowani czynnikami młodzi i to słusznie, gdyż tak delikatnych spraw nie zatłwia się w szklanym pokoiu na widoku publicznym. Istnieje tylko przypuszczenia i kombinacje, z których można dojść do wniosku, że sprawa ukladła się pomyślnie, że pożyczka — pomijając nieznane okoliczności i wysokość — stanie się rzeczywistością.

Jedną z tych uprzedmiotów do optymistycznego kombinacji jest zakończenie rokowań z Banka Commerciale o pożyczkę 16 milionów dolarów. Bank ten finansował już raz pożyczkę 400 milionów dolarów specjalnie dla naszego monopoli tytoniowego, a obecna pożyczka można uważać za chwilową, za zaliczkę na przyszłą większą pożyczkę amerykańską. Związek między tą pożyczką włoską, której sfinalizowanie przez p. Kłamek nastąpi w najbliższych dniach a pożyczką amerykańską można dopatrzyć się także w tem, że Bank Commerciale zabiera o pożyczkę do udziału w finansowaniu pożyczki przez Bankers Trust, opie-

ralając swe pretensje na swych starszych prawach czy stosunkach, w jakich z tytułu 400 milionowej pożyczki był z monopolem tytoniowym.

Dalsza kombinacja w związku z pomyślnym przebiegiem akcji pożyczkowej w tym, jak domaga się warszawskich starania przed finansowymi Szwajcari, Francji i Anglii o dopuszczenie ich do udziału w interesie z Bankers Trustem. Ta pozytywna wiadomość pokrywa się z wiadomością negatywną mianowicie z zabiegami kół finansowych w Wiedniu o uderzenie pożyczki z Ameryką, gdyż wtedy one same zrybiłyby ten interes, naturalnie na warunkach im dogodzących. Te machinacje wiedeńskie nie są tajemnicą i śladu ich można znaleźć w pasjonującym występowaniu pewnych kół przeciw pożyczce amerykańskiej, która ich zdaniem jest niekorzystna, mimo że warunków jej nie znają.

Jak pozmie oceniają szanse tej pożyczki w kołach, które na jej zawarcie lub zrobienie się mają decydujący wpływ? Wiadomo, że — przynajmniej wedle tego, co donosiła prasa, rzyżozwacja amerykański prof. Kennemer wyraził z Polski dobitne i wyraźne wrażliwość. W wygłoszanych przez niego wyrazach przekonaniu, że Polska nie tylko już wiele zrobiła dla uporządkowania swych finansów i waluty ale że ma z tytułu swych bogactw naturalnych i swej pracowitości szanse ślaskie się bogactw, a więc zasługującą na kredyt, państwem. Dalsze wiadomości z Nowego Jorku podają, że prof. Kennemer wygłosił z ramienia „Federal Reserve Bank” odczyt, w którym wyraził się życzliwie o sytuacji gospodarczej w Polsce, dając w ten sposób w kompetentnym miejscu poparcie dla naszej akcji kredytowej.

Zdaje się, że finansiera amerykańska, szukając lokaty dla nadmiaru swych kapitałów, wciągnęła przeciw Polsce w swe kombinacje. Świadczyłyby o tem fakt, że prof. Kennemer z polecenia swych mocodawców ma ponownie polecać do Polski, gdyż ostatnio jego 10-dniowy pobyt w Warszawie naturalnie dał pełnego obrazu stosunków, na których mogłyby opierać się przychylna opinia. Takie

zainteresowanie się kół, które dziś są jedynymi prawie bankierami świata, świadczy o tem, że tak upragniona pożyczka przeciw stanie się czemś realnym i to jeszcze na wiosnę j.

Co do wysokości pożyczki i o zabezpieczeniu mamy informacje, że wymieniona suma 100 milionów dolarów wcale nie jest ostateczną, jest to granica najniższa, podczas gdy rzeczywista będzie o 40–50 milionów dolarów wyższa. Kwotą zabezpieczenia też nie jest ustalona i waha się między zastawem a wydzierżawieniem monopoli tytoniowego. Która kombinacja wyłazi; krzyżostępsza, trudno osądzić bez znajomości istoty jednej i drugiej. W każdym razie opinia spodziewa się, że rząd dostrzeżenie zabezpieczyć prawa państwa tak moralnie jak i materialnie.

Jak sobie należy wyobrazić takie zabezpieczenie? Dotąd w prasie polskiej oblała się różnica zdań, czy lepiej monopoli zastawić, czy lepiej wydzierżawić. Pierwsza ewentualność nie dore pisma odrzucają jako niezgodną z powagą państwa, druga odrzucają inne z obawy, że przebiegli Amerykanie nas oszuka. A sprawa stoi tak, że jedną z tych ewentualności nie będziemy mogli uniknąć, a w tym wypadku najlepiej będzie naszym zaskądkiem interesom konsumtów i pałacy, to być może razem. Chodzi o to, aby państwo, względnie monopoli tytoniowy, wyzyskać się pewnych praw odnośnie do zakupu surowców, — zstrzosić sobie swe prawa odnośnie do produkcji, jej dostarczania publiczności i cen.

Wiemy z góry, że konsorcjum amerykańskie, które za pożyczką stoi tj. Tabacco Company głównie kładzie na zarobek przy sprzedaży surowca, jako że „kontroluje” obrotami plantacje tytoniowe. Jeżeli pod tym względem dopuszczenie do przewagi amerykańskiej może w najgorszym razie zaskądkiem interesom konsumtów i pałacy, to z wpływu na produkcję i sprzedaż może wyprodukować daleko większą szkodę dla państwa. Przy tych dwóch rozbieżnych interesach pierwszeństwo ma naturalnie państwo i niewątpliwie przy sfinalizowaniu układu w tym kierunku będą się zdania układających się w imieniu rządu polskiego.

ZWIĄZEK NIEZALEŻNEJ MŁODZIEŻY SOCJALISTYCZNEJ

W niedzielę dnia 7 marca 1926 w sali nr. 62 II p. Uniwersytetu, Collegium Novum

tow. senator Stanisław Posner

wyglosi

ODCZYT

pod tytułem:

Międzynarodowe konferencje ekonomiczne

Początek o godzinie 4-tej popołudniu Wstęp 70 gr., akademicki 30 gr., dla członków wstęp wolny.

TEN Rycerstwo kresowe

2 Wszakże niech nikt nie sądzi, że idyotyzm i laidactwo dadzą się tak łatwo udowodnić, jak złozenie u psychopaty lub włamanie zawodowemu opryszkowi. Prawie połowa objawów naszej patologii kresowej jest konsekwencją ściśle prawnych pojęć, które tworzą zamknięty łańcuch inicjatyw i decyzji, decyzji i inicjatyw dalszej itd. aż do pierwszego ognia, zacepalonego znów o siebie i tak dokole. Bezczesna kawałczyna, niedorzeczna afortia intencjonalna, spowodowana lenistwem i strachem przed odpowiedzialnością, strachem zupełnie uzasadnionym, bo dlaczego tak namnie nie tpi się w Polsce, jak prywatnych rozbójców poczyniła. Nie jest paradoksem! Głupota jest przedewszystkiem podjęciem, bo się heczeli ności młodzieży, ale zato wstręty złodziejstwo wszędzie, gdzie się nie boi... Druga połowa państwowości i moralnych zbrodni kresowych kwafkuliści jest normalnie do kryminału. Zdawałoby się, że nie ma niełatwiejszego, jak zawiązanie przez prokuratorów dziłków tym krąkiem i gawronem naszym rozrywającym żywe ciało Rycerstwa polskiego. Wszak nawet Sejm udaje, że ma w poszanowaniu ustawy i prawa, przecież nigdy oficjalnie nie gwizdnie na ustawie, ale nowelizuje ją z powagą kuglarza, zmierzającego jednocześnie w kapeluszu. Tymczasem ten inercyjny Część świadków grabu na wstręt do włożenia się po sądach i w tociście, jest mieszanina jednych i drugich. Kiedy z Petersburga

ności i spokoju reszta zaś przyjmując udział w „przedsiębiorstwie”, opierającym się mocno o „wielkość narodową” w magistratach sejmików, wiejskich samorządach i wspaniałe przyswoiło rosyjskie: „Kaznionaja wieszcza w ogniu nie gotuj w wodzie nie tonię!” (państwową rzecz w ogniu nie pali się, w wodzie nie tonie), przyswoiło poważnie i sztyderkie, święci triumfy w Polsce, owym wymiarom Chrystusie Narodów... Co za bluznierstwo! Czyż przedsiębiorcy, dławiący Polskę, z ich holowymi piletami. Niewiadomskich, Nowaczyńskich i Maraszków, przedsiębiorcy największych podolów i bezmiarów chłodziń nie są przecież podobni do tych lotów, którzy nawet Chrystusa przychodzą nie chcieli na krzyżu? A mi właśnie w oczach świata i w rzeczywistości dalała, jako Polska, wzbogaciła jej nędza, decyca po prawach, obwieszenie oderami, w pełni zaspasydych i zasług!... Jeśli Polska jest naprawdę Chrystusem — to dopiero od czasu wskrzeszenia niepodległości, kiedy rozdzieliłby podzielił się jej suknią, kiedy, jak żydzi Chrystusa, własni rodnicy prowadzą ją na łańbę i śmierć, kiedy na twarz meczuła się zrywać podjęła. Ale note Rycerstwa nie jest Chrystusem i rozczarować zbrodnię by oszustów i trucieli ducha twarzą pięciobitną, inaczej żądaj musi, jak Chrystus, poraż drugi i zapewne ostatni!

Na obronę kresów muszę jednak powiedzieć, że wskutek utraty od czasów Nowosiłkowskiego komunikacji telegrafów, poczty itp., niekonieczne potrzebna wysłać „wie wiersa” samych łajdaków na kresy. Wszakże byłby głupio, w Polsce, jest mieszanina jednych i drugich. Kiedy z Petersburga

ga jechalo się do Włna kłakanie dni, — nie dziwnego, że bano się posyłać durula, którego glupoty trzeba było często koregować. Należałoby niejszy byłby solary i mądry łajdak. Daż z Warszawy do Mołoczkowa czy Oostera jest się kilkanaście godzin, a dla telegrafu i telefemu wódnego przestrzeń nie istnieje. Wobec tych zmienionych warunków glupiec jest raczej wygadziły, że się powodować było czem i nawet czasto jest tak głupi, że szczere sąsiedzi swolch moralnych inspiatorów i natrądków by się ukraść więcej, niż należy się mu według rangi lub położenia społecznego.

Bardzo trudno byłoby określić do kół z tych dwóch kategorii rycerzy kresowych zalicza się pan starosta Kazimierz Populnary w Wszedogrodzie. Jakkolwiek jest on doktorem praw, nazywała go „glupim Kazim” — oczywiście nie w oczy, ale bardzo serdecznie. Wśród miejscowego obywatelstwa świeci jak księżyc wśród gwiazd, Bronisław Grosz, a jego przyjaciółką Nina, o kilku nazwiskach, przyjechała często z Warszawy do Wszedogrodu, jako delegatka Ligi antybulwerskiej, i za każdym razem przwoływała modele modnych paryskich i kosmów, oraz okazowała galanterie. Doktor Populnary ma policie, a właściwie jest w Wszedogrodzie towarzyszącym w angielskich czapkach, ubrzojenie i różno, które ma dla Populnarego. Istnieje też w tem mieście garzeczny kresowy, ale jego doświadczył jest zajety przebarbianiem jedynej łajni na kociół garzeczny — i mało przyjmując udziału w życiu społecznym.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ludność Polski według zawodów

Główny Urząd statystyczny ogłasza w „Wiadomościach statystycznych” obliczenie ludności Rzeczypospolitej Polskiej według zawodów. Dane te są tymczasowe, oparte na wynikach spisu ludności z 30 września 1921, z wliczeniem ludności, spisanej przez władze wojewódzkie. Dane co do Górnego Śląska i Wileńskiego oparte są na ostatnich spisach zawodowych, które się odbyły na Górnym Śląsku w r. 1907, na Wileńszczyźnie w roku 1897. (Przez ziemie wileńskie rozumiane jest tu miasto Wilno, powiaty Wilno-Troki, Oszmiana Świąteczna). Stosunek procentowy podziału ludności według zawodu, stwierdzony przy tych spisach, przeniesiono na liczby wykazane przy spisach ludności, przeprowadzonych na terenach Górnego Śląska i Wileńszczyzny w roku 1919.

W liczbach bezwzględnych, osób czynnych i biernych zawodo wio było w tysiącach:

	rolnicy	robotnicy przemysłowi	handlowi i komercyjni	w służbach państwowych	razem
Ludność objęta spisem z 30/IX 1921	16856	3330	2447	2872	25705
Górný Śląsk	282	476	84	137	971
Ziemia wileńska	342	52	37	70	501
razem	17481	4058	2568	3079	27186

W odsetkach te same liczby przedstawiały się następująco:

	w odsetkach ogółem	w górnym Śląsku	w ziemii wileńskiej
Ludność objęta spisem z 30/IX 1921	65.6	13.7	9.5
Górný Śląsk	28.2	48.6	8.6
Ziemia wileńska	68.4	68.4	7.3
W całej Polsce	64.3	14.9	9.5

Z TEATRU

Teatr im. Słowackiego: „PAN MINISTER”, komedia w 3 aktach Stefana Krzywoszewskiego. Jak w całej Europie, tak i w Polsce powołała się polityczna i obywatelska dala doż tematów do satyry. Toteż współczesna komedia raz po raz sięga do tego dalekiego od wyzyszczenia zapasu rzeczy wesołych, a ogromnie przez to smutnych. Komedia Krzywoszewskiego „Pan minister” ukazuje i wydrwina twój wyzyszczonego niewiadomo dlaczego i poci z ciemnego zakątka prowincji ministra, jakich wielu było w dotychczasowych gabineciech naszej miedzi Rzeczypospolitej. Dzieje blasku i upadku tegoż ministra, sąfadydu o słabiej głowie odderżyli Krzywoszewski w humorystycznym wyprawdzie obświeceni, ale prawdziwie. Iż do podobnych karier byliśmy świadkami w ciągu pierwszych siedmiu lat naszej niepodległości...

Fabula komedii jest dość wąta, ale nie o to idzie. Główna rzecz, że temat aktualny, figury przeważnie typowe, obserwacje trafne, sytuacje komiczne, a dialog obfity w powiedzenia swieże dowcipne. Toteż „Pan minister” wyborne zabawiał publiczność, zwłaszcza, że odegrana została ta komedia doskonale. Znakiemice uchwycił p. Turki w roli tytułowej typ prowincjonalnego „działacza” z gadanki tych, których Niemcy zowią „Verceimister”, i prawdziwie, bez przesady, komicznie odgrywał charakterystyczną znaną przez przypadkowego ministra Szczepan. W roli jego żony p. Reliewicz-Ziembłiska świetnie wyudatniała przeobrażenie parafianki w warszawiankę. Z pikantką odegrała p. Piaskowska rolę aktorki. Obie panie ukazywały serce bardzo gustownych i efektywnych toalet. P. Ziembłiska, który zresztą szuknie wyzyszczerował, dobrze odegrał rolę „warszawisty”. P. Miarczyński stworzył oryginalną sylwetkę senatora z Drohobycza. Nieco nie postawiona przez autora i powściągnięta nie z obserwacji przeżyczeń figura Alfreda starał się o. Burnatowicz ukształtował jaknajkompletniej. P. Zaleska जो waleśnie oddała typ stariej służącej w roli Doroty. Role pomniejszych z werną odegrali pp. Niewiarowicz Chłodecki, Jaglarz i Wozniak. E. H.

Wiadomości polityczne WICEMARSZAŁEK DASZYŃSKI O EXPOSE SKRZYŃSKIEGO

Warszawski Nowy Kurjer Polski podaje wywiad z wicemarszałkiem Sejmu tow. Daszyńskim na temat expose premiera Aleksandra Skrzyńskiego. Tow. Daszyński oświadczył w dniu wystąpienia tegoż przemówienia:

— Expose p. Aleksandra Skrzyńskiego jest jakoby doskonale uzupełnieniem przebiegłej mowy, jaka wygłosił premier po powrocie z Locarno. W dzisiejszym mowie p. prezesa ministrów, trzy momenty zarysowały się jasnie. Przedstawykiem ułamać, traktaty łezkowskie, jako etap na drodze do protokołu genewskiego, dalej kategorycznie żądanie stałego miejsca w Radzie Ligi (ale nie za cenę Locarno), i wreszcie miedzy, że Polska idzie do Rady Ligi w myśl trzech nierozweralnych hasel protokołu: bezpieczeństwa, arbitrażu i rozbrojenia. Stół za tymi hasłami kała demokracja Europy. I Polska z nią.

PROTEST PRZECIW MUSSOLINIEMU

W niedziele odbyły się w Wiedniu i innych miastach Austrii manifestacje antywołoskie z powodu południowego Tyrolu. Związek „Andrzeja Kotara” zwołał do hall ratusza w Wiedniu wiec, na którym mowy atakowały austro rząd włoski, jakoteż kancelaria austriacka. Ramek za to, że zamianę nazwy „południowy Tyrol” użył wroński „Zrąg górni Admgi”. Radny miasta Innsbruck Pembauer domagał się ostro autonomii kulturalnej dla południowego Tyrolu i oświadczył, że Tyrol północny nie obawia się gróźb przekroczenia przez Włochy granicy Brenneru. Rezolucja domaga się od rządu austriackiego wycofania sprawy południowego Tyrolu przed Ligą narodów. Socjali demokraci urządzili również zgromadzenie zgromadzenie, któremu poseł Ellenbogen i socjalista Balabanow wygłosili przemówienia przeciw faszystowski włoskim.

SPRAWA MIĘDZY WŁOCHAMI I JUGOSŁAWIĄ

„Neue Freie Presse” donosi z Belgradu: W tamtejszych kołach politycznych słychać, że w Rzymie zawarty został miedzy Jugosławią a Włochami solusis olensywny układ na podstawie status quo. Solusis ten nieupielniony zostanie konwencją wojkowską. Oba państwa gwarantują sobie wzajemną nienaruszalność terytorjum.

Przegląd społeczny

POŁĄCZENIE SIĘ ORGANIZACJI DOZORCÓW DOMÓW

Dnia 21 lutego w Warszawie podpisana została umowa połączona pomiędzy przedstawicielami Zarządu głównego Związku dozorców i służby domowej a przedstawicielami Zarządu głównego Zw. dozorców domowych, robotników dziennych i służby domowej w Krakowie, moca której Centrala Krakowska przystąpiła się wraz z wszystkimi oddziałami do Centrali warszawskiej i przyjęła nazwę: Sekretariat okręgowy Związku zawodowego dozorców domowych i służby domowej w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Krakowie. Wszystkie oddziały, jako to: Kraków miasto, Kraków-Wolnica, Kraków-Podgórze, Tarnów, Bochnia, Cieszyń, Oświęcim Rzeszów oraz cała zachodnia Małopolska podlegają sekretariatowi okręgowemu w Krakowie. Wszystkie formalności ze starostami oraz inspektorami pracy załatwia Wydział wykonawczy Zarządu głównego.

Zarząd główny powyższej połączonej organizacji zwołuje dorocznó domowych w Krakowie na wiec, który odbędzie się 7 marca o 10 rano w Domu robotniczym przy ul. Dunajewskiego 5 w sprawie orzeczenia nadzwyczajnej komisji rozjemczej. Referatów będą miedzy innymi delegacji Zarządu głównego tow. Dąbrowski i Zacharski.

ZEBRANIE BEZROBOTNYCH METALOWCÓW PROTEST PRZECIWKO POSTĘPOWANIU RADNYCH PRAWICOWYCH. — REZOLUCJA

Sosnowiec, 25 lutego. (Dnia 16 bm. odbyło się zebranie bezrobotnych członków Związku rob. przem. metalowego w Sosnowcu) ul. Racławicka 3, pod przewodnictwem tow. Czyżewskiego. Porządek dzienny zgromadzenia był następujący: 1) Sytuacja obecna a bezrobotność. 2) Wybór delegatów. 3) Wolne wnioski. 4) Punktka do zerbatu głos tow. Konieczny, który w swem przemówieniu zaznaczył, że niedza jako obecnie bezrobotni przeżywać się ponieważ wielu ich samych, dlatego iż nie zbudowali silnej organizacji, gdyż pracowali. Dalej zaznaczył, że województwo objęło budżet magistratu m. Sosnowca przez co najwięcej ucierpieć właśnie bezrobotni. Również potępił mowa haniebiący czyn rad-

nych z prawicy na posiedzeniu Rady m. Sosnowca dn. 28 l. r. b. W rezultacie uchwalono odnośną rezolucję.

Po przemówieniu tow. Koniecznego przewodniczący otworzył dyskusję, w której zabierało głos kilku bezrobotnych, towarzysze Niemiec, Cedler i inni, którzy solidaryzowali się z wywodami tow. Koniecznego.

Na delegatów bezrobotnych wybrani zostali członkowie zw. Metal., towarzysze: Cedler, Niemiec, Rydyński i Komacki.

W rezolucji protestują zebrani kategorycznie przeciwko obcięciu budżetu miejskiego przez woj. Klekielec. Zebrani pletniują radnych z prawicy na czele z p. Wollem za haniebny czyn na posiedzeniu Rady m. Sosnowca w dn. 28 l. r. b. przez co wyuliła awantura na galerii. Zebrani uchwalała zwrócić się do p. Inspektora pracy w Sosnowcu, aby wydal okólnik do przemysłowców, by ci przyjmowali pierwsi w zarządzie robotników dawniej zredukowanych, a nie przyjeżdżających, tak to obecnie się dzieje. Zebrani domagała się od Rządu ścisłego przestrzegania ustawy o 8-godzinny dzień pracy, przez przemysłowców.

Zebrani domagała się od Rządu upaństwowienia przemysłu, który stoi martwy i nie daje pracy bezrobotnym.

Zebrani domagała się by wysokość zapomóg dla wszystkich bezrobotnych była zwiększona, wcielę wykazy Głównego Urzędu Statystycznego. Zebrani bezrobotni potępiali tworzenie karteli z związkami: chadeckimi, NPROwskimi i faszystowską „Polską Pracą”, a postanawiają skupić się w Związku klasowych pod czerwonym sztandarem. Zebrani uważają za rozsądną i wzorową gospodarkę przez Radę m. Sosnowca na czele z Zarządem i wznoszą okrzyk na cześć Polskiej Partii Socjalistycznej. Niech żyje Włoski Związek Metalowców!

Na tem, odpowiadaniem „Czerwonego Sztandaru” zgromadzenie zakończono.

Kącuch prasowy Naprzodu

Składam na fundusz prasowy „Naprzodu” zł. 5 i wzywam do złożenia takiej samej kwoty adw. Dra Teodora Ringelhelma oraz wyznaczenia następnych nazwisk. Adw. Dr. Bronisław Foller.

Składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i wzywam do złożenia takiej samej sumy posła Z. Julewskiego i wyznaczenia następnego nazwiska. Poseł J. Kwapiński.

Składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i wzywam do złożenia takiej samej sumy i wyznaczenia następnego nazwiska, Dra Güntnera.

Inż. Podgórze (Bochnia). Składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 10 zł i wzywam ob. Dr. Szymona Przybyłę z Krośnice do złożenia takiej samej kwoty i wyznaczenia następnego nazwiska.

Marian Zacharski (Krośnice). Składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i wzywam do złożenia takiej samej kwoty tow. Dra Kropotki i Dr. Mazura, oraz do wyznaczenia następnych nazwisk.

Jelonok. Na wezwanie tow. Walika składam 5 zł i wzywam wszystkich przezeń i sekretarzy Rad Robotniczych i Komitetów miejscowych, by uczynili to samo i wezwali resztę członków odnośnych zarządów.

Rejman. Składam 5 zł na fundusz prasowy „Naprzodu” wzywając kol. Porafską, Czekierkę, Kolaupkę i Jaroszewską do złożenia takiej samej kwoty.

W. Lasosłowa. Na wezwanie ob. Handzlika składam na fundusz prasowy 5 zł i wzywam do złożenia takich samych kwot magistrata Łukawskiego z Trebzin i magistrata Józefa Silbersteina z Czarzanova.

Dr. Stanisław Sternal. Nie czekając na wezwanie, składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i wzywam nowo wybranych Zarząd Związku Trzemeszkiego w osobach tow. Karłosa St. Nowakowskiego Satr., Witkiewskiego Wł. Laszczyka M. Maciejczyka L. Armata St., Piłtka Piotra, Mendelę J. Dziżyka Fr. Zatorskiego T. Zhozila Fl., Wójciszewca L. Babrąja Jan., Marka Ferdynanda, Prokora W. Haldukiewicza Beniamina do złożenia takich samych kwot i do wyznaczenia dalszych nazwisk. Kuska Józef.

Na wezwanie T. M. Szczepanowskiego składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i wzywam do złożenia takiej samej kwoty: Tow. Prez. Kasy chorych Franciszka Mikulę, M. Pilcha, bud. rad. mejsk. L. Naszenteida, A. Schölna, M. Lechmana, E. Gudziszkiego, M. Grunertowa, podur. P. K. P. J. Kramara, majstra piek. rob. M. Kanafalciego, P.K.P. funkcji. Moskalewicz, S. Końca, K. Cyraniskiego i proszę o wyznaczenie następnych Towarzystw. F. Kuraniewicz (Przemysł).

ROZPOWSZECZNIACIE „NAPRZOD”!

Robotnicy krakowscy u ministra skarbu

Delegacja robotników socjalistycznych domaga się stanowczo rozpoczęcia robót publicznych

Kraków, 1 marca.
Ustąpił w godzinach przedpołudniowych ułada się do bawiącego w Krakowie ministra skarbu p. Zdzichowskiego delegacja krakowskiej Rady Robotniczej PPS i Rząd Związków zawodowych w Krakowie.

W delegacji wzięli udział reprezentanci robotników budowlanych, metalowych, drzewnych i tytoniowych, przedstawiciele robotników tarnowskich — dalej — posłowie: prezes klubu sejmowego PPS tow. Dr. Marek i tow. Dr. Bobrowski, oraz senatorowie tow. Miśkiewicz i tow. Engliš.

Obecny w gmachu Izby skarbowej poseł chadecki z Częstochowy p. Puchacki przyłączył się wraz z paru chadekami do delegacji naszych towarzyszy.

Tow. poseł Marek przedstawił p. ministrowi skąd delegacja robotników socjalistycznych, zaznaczając, że przyłączyła się do niej również delegacja chadecka, poczem tow. poseł Bobrowski przedstawił ministrowi żądania krakowskich robotników odnośnie do walki z bezrobociem.

Nie chcemy jałmużny! PRZECIWO WASSER-ZUPCE

Mówiąc o walce z bezrobociem, tow. Dr. Bobrowski podkreślił bardzo stanowczo, że robotnicy socjalistyczni Krakowa protestują jak energicznie przeciwko udzielaniu im w tej czy innej formie jałmużny, i domagają się rozpoczęcia na wielką skalę robót publicznych, które jedynie są w stanie zwalczyć obecnie klęskę bezrobocia.

W szczególności domagamy się — mówił tow. Bobrowski — przeniesienia funduszy uzyskanych z dopłaty do biletów kolejowych na terenie krakowskiej dyrekcji kolejowej, na budowę domów mieszkalnych dla kolejarzy (kasza kolejarskie w Tarnowie, Nowym Sączu itd.), ale zaś — jak to na miejsce obecnie — udawanie, że nie ma pieniędzy do dyspozycji prywatnego komitetu jałmużny.

CHADECY ANI MRU-MRU...

Było rzeczy bardzo zabawna, że ani p. poseł chadecki Puchacki, ani p. inż. Grelowski, — w ogóle nikt z obecnych przy tym członków delegacji chadeckiej, nie zaoponował przeciwko naszemu żądaniu, mimo iż gołdł ono w tak przez chadeków zachwalany komitet aryjski, uprawiający jak wiadomo z uzyskanych na kolej pieniędzy, swoją akcję „dobroczynną” w postaci ostawionej arkijskiej w Warszawie.

Czyżby panowie chadeccy sami wstydziły się swego „komitetu”...

Robotnicy krakowscy domagają się

PRACY I TYLKO PRACY

— mówił w dalszym ciągu tow. poseł Bobrowski — uważając jałmużnę za poniżającą ich godność ludzką.

Następnie tow. poseł Bobrowski wręczył p. Zdzichowskiemu obszerny memoriał krakowskiej Rady Robotniczej i Rady Związków zawodowych w Krakowie. W memoriale tym wyszczególnione są m. in. następujące żądania: Zwiększenie kontyngentu węgla dla kopalni żelazna krakowskiego, przyznania pożyczki dla emigracji miasta Krakowa w kwotę 600 tysięcy zł., dokonanie rozprawy z gminami państwowymi (jak np. w Krakowie akademii górniczej, ślaskiej ginekologicznej), Wawie itd., w Tarnowie gminach sąsiad, przyznanie kredytów na dokonanie prac wodnych i regulacyjnych, mających na celu zabezpieczenie Krakowa przed powodzią, zakieszczenie pływającej przez środek Tarnowa Młynówki, uregulowanie Wątkowa itd., rozpoczęcie budowy nowego mostu żelaznego na Wiśle w Krakowie, a to celem zatrudnienia robotników metalowych.

PRZECIW REDUKCJI DNI PRACY W ZAKŁADACH WOJSKOWYCH

Tow. Izowski protestuje przeciwko redukcji dni pracy w zakładach wojskowych, wskutek czego robotnicy metalowi tam zatrudnieni pracują 3 dni w tygodniu, a nie pobierają żadnych zasiłków, chociaż są na pół bezrobotnymi.

Podział ról

CHADEK TU — CHADEK TAM...

Jak już zaznaczaliśmy, grupka chadeckich krakowskich przyczyniała się do naszej delegacji, solidaryzując się z żadaniami wysuniętymi przez robotników socjalistycznych. Zwracał jednak uwagę podział ról, jakiego chadeccy dokonali między sobą.

I tak paru „robotników chadeckich” wiódł p. inż. Grelowski, dobierając sobie jako asystę poseła chadeckiego z... Częstochowy p. Puchackiego.

Przy sposobności opowiadał min. Zdzichowskiemu coś, zdaje się przedawadaniem, o tem, jak to pewnego razu było we... Włocławku, zapomniał o smaku, że jest w Krakowie.

Tymczasem krakowski poseł chadecki Miśkiewicz prowadził w miej. zgodzie delegację żydowskich i katolickich rekołmizantów, p. senator zaś Adelman kongregację kupców...

To się nazywa chadecki podział ról. Był jeszcze szedł jako taki!

Odpowiedź p. ministra Zdzichowskiego

SPRAWA BEZROBOCIA I POZYCZKI

W odpowiedzi na przedmówienie tow. posła Dra Bobrowskiego, który przedstawił p. Zdzichowskiemu żądania socjalistycznych robotników Krakowa, odpowiedział p. min. skarbu co następuje: — Muszę podkreślić moją wrażliwość — rozpoczął p. Zdzichowski — na sprawę bezrobocia. — Przywlekając ogromną wagę do rozpoczęcia robót publicznych, na które planowane zostały już wstawienie do budżetu 100 milionów złotych, uważam za najbardziej wskazane te roboty, przy których robocizna wynosi większość kosztów. Do robót tego rodzaju należą w pierwszym rzędzie roboty ziemne, drugie, kanalne, w części również i ruch budowlany.

Przechodząc do spraw ogólniejszych, mówił p. Zdzichowski w dalszym ciągu:

— Nie mógłbym jednak nie zaznaczyć, że fakt utworzenia się koalicji stronnictw, był dowodem wielkiego niebezpieczeństwa, w jakim się znalazło państwo.

Niebezpieczeństwem tem było załamanie się waluty.

To załamanie się było skutkiem tego że weszliśmy na drogę pokrywania potrzeb za pomocą drukowania pieniędzy. Pociągnięto to za sobą, rzecz prosta, zachwianie się równowagi budżetu.

— Obecnie — kontynuował p. Zdzichowski — droga do sanacji prowadzi jedynie przez zupełne i realne zaciąganie budżetu. To jest zadaniem najważniejszym, które trzeba wykonać koniecznie w roku obecnym.

Wracając do żądań robotniczych, mówił p. Zdzichowski:

— Widzę więc panowie że w ścisłym związku z równowagą budżetu stoi konieczność zaciągnięcia. Niestety ruch budowlany na szeroką skalę nie mógł się w ramach obecnego naszego budżetu, jest on związany ściśle z możliwościami kredytowymi rządu, to też — p. Zdzichowski mówił to z lekkim uśmiechem — stara się ustalić o pożyczkę zagranicą. Widok, jakie daje pożyczka, są rozległe, miewać się w nich i ruch budowlany na szeroką skalę, tak jak sobie tego panowie życzyli.

— Nie zaznaczę to jednak — stara się na p. minister pocieszyć — by rząd nie był w stanie już dzisiaj przyjąć z realną pomocą. Sprawa pożyczki dla Krakowa w kwotę 600 tysięcy złotych, płatnych po 100 tysięcy złotych miesięcznie, jest już załatwiona. Kraków pożyczkę tę dostanie tak jak pozostałe rządowne dostała Łódź i wczoraj Warszawa.

— Co do sprawy pożyczki dla Krakowa biorąc wobec pańdw pełne zobowiązanie — zakończył p. Zdzichowski swoje przemówienie.

Z POBYTU MINISTRA SKARBU W KRAKOWIE

Minister Zdzichowski przyjechał w towarzysztwie wiceministra Zdzichowicza, dyr. dep. dra Wiśniewskiego, oraz radcy min. skarbu Michalskiego. Po przyjeździe na dworcu min. skarbu odbył się wjazd krakowskich w p. Kowalkowskim i kom. rządu Ostrowskim ułda się do gmachu województwa, gdzie wojewoda przedstawił mu naczelnikowi wydziałów. Następnie min. Zdzichowski zwiędził zabitych Krakowa, poczem udał się do gmachu Izby skarbowej, gdzie ułdał posłuchać oraz odbył konferencję z prezesem Izby, p. Gregorem.

Popołudniu o godz. 4 odbyło się w Izbie handlowej i przemysłowej planarne posiedzenie Izby, w którym wzięli udział minist. Zdzichowski i wydział obradujący przemysłowcy. Wiceprez. odbył się wczoraj w Starym Teatrze wydaną przez Izbę handlową, na który przybył minister po bytności w teatrze im. J. Słowackiego. Min. Zdzichowski odjechał do Warszawy o godz. 12 w nocy.

Podczas śniadania danego przez miasto w Sta-

rym Teatrze na cześć min. Zdzichowskiego, przemówił w następujących słowach komisarz rządu W. Ostrowski: Ilnieniem reprezentacji miasta Krakowa miałem zaszczyt powiadać że panie ministrze w historycznych murach naszego miasta i zarazem złożył serdeczne wyrazy podzięk za przybycie do Krakowa celem zapoznania się z nutelem stonkami i obywatelstwem. Odkąd najwłaźniejsza zwiastawa w obecności państwa i zła skarbu socjała w twych rękach panie ministrze wraz z Rzecząpospolicą oży krakowska zwrócone są na ciebie, w oczekiwaniu poprawy w naszych tak ciężkich stosunkach gospodarczych.

Spokojna, szczerza i otwarta osoba sprawa finansowych obecnie ciężka i celowa praca pana ministra w arcytrudnych warunkach, uprawnia nas do wiary w lepszą przyszłość.

Nie są obce nasze postułaty w kierunku dźwignika przemysłu, rekołdizacji i handlu budowlanego w zaplanowanym — w kierunku udzielenia znacznych kredytów dla zabezpieczenia kłeski przed nową powodzią — dokonanie budowni państwowych już rozpoczętych, jakoteż niezbędnych nowych, jak również na rozbudowę miasta celów użycia nędzy mieszkaniowej, które to roboty dają zajęcie rzęszom bezrobotnych, zmniejsza te kłeski społeczna, a zarazem dźwignia rekołdizacji i przemysłu. Po zapoznaniu się bezpośrednim z naszymi potrzebami tu na miejscu mamy niepełną nadzieję, że autopsia ta nie zostanie bezowocną i że pan minister zakreśli swego resortu obojętne dawać stolice Polski sąsiedziom, a mianowicie jej opiekę. O ile niemiennie miasta nagroć prosząc, wnosząc toast pan minister skarbu Jerzy Zdzichowski niechaj żyje!

KRONIKA

Kraków, 2 marca.

4500 na dorazną pomoc dla bezrobotnych pracowników umysłowych

Dziś staraniem krakowskich posłów i senatorów PPS w Warszawie, obwodowy zarząd ludzkiej bezrobocia otrzymał onegdaj tymczasowo 4 tysiące 500 złotych na dorazną pomoc dla bezrobotnych pracowników umysłowych. Najbliższym rozpoczęciem rozdania pieniędzy, Kawałkowi ożydnął ja jednorazowo 45 zł., rodzina złożona z dwójką osób 65 zł., z trójką do pięciu 85 złotych, zaś powyżej pięciu osób 100 zł. Fundusz ten jest niewystarczający, przeło zarząd poczynił starania o dalsze subwencje na dorazną pomoc dla bezrobotnych pracowników umysłowych.

— 0 — 0 —

WIEC OGÓLNO-AKADEMICKI W SPRAWIE PRZYMUSOWYCH KURSÓW WOJSKOWYCH.

W sobotę 27 lutego odbył się wiec ogólny akademicki w sprawie przysposobienia wojskowego, zwołany przez młodzież wszelkich. Referentem nowożytnym do uchwalenia rezolucji za wprowadzenie przymusowego wyszkolenia był p. Bielecki. Przeciwni militaryzmowi w szkołach wyższych, przeciwnicy nie dla celów wojskowych ale dla nauczania i szerzenia kultury i oświaty, wypowiedzieli się z ramienia młodzieży Socjalistycznej mgr. Zdzisław Gross. Wywód jego opozycji koł. Wyrobit i Natansohn (akad. Związek pacyfistów) wiece zarządziły się zacięciem gwałtowniejszym. Oto na skutek podżegania ze strony p. Bieleckiego bojówki faszystowskie pobity koł. Sokolowski („Życie”) i dopiero interwencja kuratora wjezu prof. Ciechanowski, schroniła go przed dalszymi brutalnymi uderzeniami. Mimo sprzeciwu koł. Grossa rezolucję przełożoną przez p. Bieleckiego nie poddał pod głoszenie a przewodniczący tylko na podstawie wrzasku „Związek walczy” większość opowiada się za rezolucją. Młodzież lewicowa w najbliższych dniach przedłoży protest p. rektorowi przeciwko nieprawie powziętej uchwałie i przeciw brutalnemu pobiciu akademików przez młodzież faszystowską.

STAN CHOROBU ZAKAZNYCH W KRAKOWIE w czasie od 21 do 27 lutego br.: na szkarłatny zachorowało 10 osób (w tem 1 obca), na dyfterję 3 na mumpę 2 na kórkę 2, na odrę 22, na czerwonkę 1 na tyfus brzuszny 1, na różę 1, na zapalenie opon mózgowych 1 obca.

ODCZYT PUŁKOWNIKA BIELSKIEGO O SĄDOWNICTWIE WOJSKOWEM. — Zapowiadany odczyt szefa wojskowego sądu okręgowego pułkownika korpusu sądowego dra Mieczysława Bieleckiego o „sądownictwie wojskowym w okresie redukcji i oszczędności” urządzany przez Stowarzyszenie kandydatów adwokatów, odbędzie się nie w środę, lecz w czwartek 4 marca o godz. 8 wieczorem w sali Izby handlowej przy ul. Ungieł 1. Ze względu na szczególną w chwili obecnej aktualność tematu, oraz osobie prelegenta, odczyt ten wzbudził zrozumiałe zainteresowanie.

Kasa chorych w Krakowie wobec groźby zamknięcia klinik uniwersyteckich

Jak wiadomo rząd wyznaczył tak szczerze kredyty na utrzymanie klinik Uniw. Jagielli, iż grozi zamknięcie tych tak ważnych placówek naukowych i leczniczych. Aby temu zapobiec dyrektorzy klinik postawili je prowadzić we własnym zarządzie i dobrać z własnych funduszy. Zdrowotnie dziekan wydziału lekarskiego prof. Marchlewski, oraz dyrektorzy klinik w osobie profesorów Rosnera i Rutkowskiego zwrócili się do prezydium Kasy chorych z prośbą poparcia materialnego dla klinik w zamian za leczenie członków Kasy. Na konferencji, która się odbyła przy współudziale prezesa p. Zalewskiego, dyrektora dr. Zychowicza, lekarzy naczelnych dra Stahra i Glassnera ze strony Kasy, a dziekana prof. Marchlewskiego oraz dyrektorów klinik profesorów Rosnera i Rutkowskiego ze strony Uniw. Jagielli,

ustalono warunki stałości świadczeń Kasy chorych dla klinik uniwersyteckich. Kasa chorych czyni to w czasie roku i dla nie krytycznym; poczuła jednak obawą podtrzymała bytu kliniki i wzięła na lepsze warunki pomieszczenia i leczenia swoich chorych członków zawazyły przy składaniu tej ciężkiej zrzęsty, ofiar.

Od dnia pierwszego marca Zarząd kliniki otrzymał co miesiąc z góry od Kasy chorych stała, najmniejszą zaliczkę na leczenie swych członków.

Jak się dowiadujemy, z dniem wczorajszym przeszły pod własny zarząd kliniki U. J. i chory przyjmowani na poszczególne kliniki zobowiązani są oddać do składek z góry (tak za 10 dni w wysokości około 50 zł. Zaczynają należeć, że dośki kliniki leczyć także biednych bezpłatnie, którym obecnie będzie się przenosić do szpitala.

Pożar zdradził tajną fabrykę pasty

Wczoraj o godz. 2.45 zaalarmowano straż pożarną, że w domu p. Hutańskiego przy ul. Garzeńskiej 17 w mieszkaniu dra Kazimierza Waltera na II piętrze wybuchł pożar. Straż ognia stwierdziła na miejscu, że ogień powstał wskutek eksplozji terpentyny grzanej na prężnie. Od palące się terpentyny zajęły się szpety, a mianowicie łóżko, kosz z bielizną, oraz kilka worków. Po krótkiej ak-

cji pożar ugaszono. Podczas interwencji straż pożarna zastała w mieszkaniu dra Waltera (tęla fabrykę pasty do obuwia, a mianowicie kilkanaście pudełek, zawierających stygnące pasty, białe z wielką ilością terpentyny i t.d. Niewątpliwie pożar wybuchł podczas fabrykacji. O wybuchu tajnej fabryki straż pożarna doniosła do policji.

— 0 — 0 —

O BRUK NA ULICY LUBICKI. Kucy z ul. Lubickiej, części łączącej ul. Andr. Potockiego z Radziwiłłowską, wnieśli do magistratu petycję, zaopatrzoną licznymi podpisaniami o wybrukowanie tej ulicy kostkami kamiennymi. Jest dziwiwożem, że na samym wstępie do Krakowa, obok przybywających na ulicę przez cały rok pełną błota, z powodu zasilonego wschodu słońca przez kamienie. Petycja została, przez jednomyślnie, porządnie wybrukowaną, magistrat zaoszczędził o punku powtarzające się szutrowanie tej ulicy. Petycja powinna zostać jak należyć uwzględniona.

WYPADEK PRZY PRACY. Pogotowie ratunkowe przewiozło do szpitala św. Łazarza Edwarda Ropskiego, robotnika który w baraku Scheinowitza w Dębnikach przy ul. Tymienieki spadł w czasie pracy ze stopy nagromadzonego tam materiału powodzonego. Jak łodzić i p. z. złamał lewą rękę i nogę. Wczoraj popołudniu przewieziono na stację pogotowia ratunkowego Józefa Skowronka lat 20, bezrobotnego, który przez nieznaną mu osobą został napadnięty w Parku Krakowskim i położył nożem. Lekarz stwierdził ranę kłową w dolnej wardze, trzy ranę kłową w płecy, oraz ogólnie potłuczenia. Napadniętego przewieziono do szpitala.

KRADIEŻ PORCELANY NA SZKODĘ PKO. Okradnia policyjne przesłuchały Edwarda Koszwałskiego lat 15, zamieszkałego Podbrzeźna 22, — który w towarzysztwie drugiego osobnika skradł dnia 28 lutego, w godzinach porannych z wozu kolejowego na stacji Orzegórskiej 200 kg. naczyń porcelanowych na szkodę PKO.

KRADZIEŻ. Maria Czech, zamieszkała przy ul. Kraszewskiego 26, zgłosiła do policji, że skradziono jej ze zamkniętego mieszkania bieliznę i pościel. Sprawy dostał się do mieszkania przy pomocy dobranej kłoda lub wtyczki. — Adamowi Piniakowi zamieszkałemu przy ul. Strzeleckiej 19 skradziono ze zamkniętego strychu bieliznę wartości 280 złotych. Sprawy dostali się na strych przez dymnik sąsiedniego domu. — Na szkodo Rozalii Bornstein, zamieszkałej przy ul. Polnej 11 skradziono z zamkniętego mieszkania 16 dolarów am. i kilka sztuk bielizny oraz szlafrok wartości 150 zł. **OPISCH DOM RODZICIELSKI.** P. Rozbiński Kulpiński, zamieszkała przy ul. Ks. Józefa 1. 85, zgłosiła do policji o wydaleniu się z domu swą Witolda lat 10, wzrostu średniego, twarz okrągłą, szczerpy, oczy niebieskie, ubrany w płaszcz studentki nowy.

— 0 — 0 —

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Działalność trzech komedii Stefana Krzyżoszewskiego: „Pan minister”, która także się także wezwart. Sprawy dostał się do mieszkania przy pomocy dobranej kłoda lub wtyczki. — Adamowi Piniakowi zamieszkałemu przy ul. Strzeleckiej 19 skradziono ze zamkniętego strychu bieliznę wartości 280 złotych. Sprawy dostali się na strych przez dymnik sąsiedniego domu. — Na szkodo Rozalii Bornstein, zamieszkałej przy ul. Polnej 11 skradziono z zamkniętego mieszkania 16 dolarów am. i kilka sztuk bielizny oraz szlafrok wartości 150 zł. **OPISCH DOM RODZICIELSKI.** P. Rozbiński Kulpiński, zamieszkała przy ul. Ks. Józefa 1. 85, zgłosiła do policji o wydaleniu się z domu swą Witolda lat 10, wzrostu średniego, twarz okrągłą, szczerpy, oczy niebieskie, ubrany w płaszcz studentki nowy.

SEMAFOR W BAGATELI. Pierwszy program artystyczny teatru Semafora powtórzyli będzie dzisiaj we wtorek i w środę. We czwartek nowy program, w którym ukaze się „Hamko” oryginalna farsa japońska, inscenizacja noweli Sienkiewicza „Wyrok Zeusa” oraz cały szereg innych interesujących artystycznie opracowanych inscenizacji utworów poetycznych i piosenek.

OPERETKA NOWOŚCI. Rewia „Od a do z pod sukienki” grana będzie do czwartku bieżącego tygodnia. W przyszłotygodni dwie rewie, „Piękny się” W. Leidziera i „Niech nam zdejmiemy” J. Migowskiego. Oryginalne pomysły inscenizacyjne i żywa wesoła akcja.

DRUGI I OSTATNI KONCERT W TYM SEZNIE. JEZUEŁA ŚLAWINSKIEGO odbędzie się dziś we wtorek 2 marca. Pozostałe bilety w cenie od 1—6 zł. do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8 i od godz. 6 wieczór przy kasie Starego Teatru.

— 0 — 0 —

SPORT

WISLA—KOSŁOWA 12-0 (5-0). Druga Wisła zwyciężyła nad Kosłową. Wicariusze Wisły w obecnej swej formie nie jest niebezpiecznym przeciwnikiem, niemniej gra Wisły była wyrównana we wszystkich liniach i przysporzyła obiektywnym sportowcom argumentów do stwierdzenia, że szanse zdobycia mistrzostwa przez Wisłę nie są problematyczne. Bramki dla Wisły zdobyli: Reymann 1, 5, Czulk 4, Balcer 2. Sędziował sprawnie P. Schneider.

ZWIERZYŃCIE KS—MAKKABI 3:1 (1:1). — Makkabi lepszą niż na zawodach ostatnich, lecz ciężej jeszcze niż w trenowaniu, czego nie można rzec o Zwierzyńcu, który coraz lepiej formuje swoją udoślona.

WISLA II—LEGIJA 1-0. Nizasłowna klasa Legii, niewątpliwie lepszej od przeciwnika, która uzyskała przypadkową bramkę ograniczyła się już do obrony, przyczem bramkarz Wisły Kac ustrzał swą drużynę od kłeski. Z nieokreślonych powodów nie uznał sędzia bramki strzelonej przez Legię, pozabawiając ją temsamem sprawiedliwego wyniku gry.

KROWODRZ—WAWEL 3:1 (1:1). Wawel przegrybałoby słaby, do dawnej świetnej formy jeszcze nie dorósł. Natomiast zdumiewające postępy czyni „Krowodrza”, drużyna, która zdaje się być pogromcą pierwszoklasowych zespołów.

WALNE ZGROMADZENIE PZPN. Myłbicie się, którzy ustulowali skadek dodatkich stron zgromadzenia, najwyższego aeropagu piłkarskiego w Polsce. Mimowolnie nasuwało się porównanie przebiegu tychże obrad, wniosków i uchwał z jasną i po prostu postawioną przez klub robotniczy deklaracją: Ideowa — na walnym zgromadzeniu WZOPN. Tutaj umiano określić cel, któremu sport ma służyć, wskazano na zdrowie i czyste podstawi rozwoju życia sportowego, zwrócono śmiało uwagę na to, że w robotniczym ruchu sportowym nie może mieć miejsca najmniejsza nawet indywidualizacja, że ma być zniszczona apoteoza rekordów. system nagród za wyniki jednostek itd., a natomiast żądano, by kultywować gry zespołowe, cwi-

czenia gimnastyczne i rytmiczne, usunąć kłopotliwej indywidualną i premiować za wyniki średni wszystkich zawodników danego zespołu. Demagom nie, by ty „mistrz” zniknął z życia sportowego, a kolejność miejsca w zawodach przyznano tylko zespołom. Darenie wycekiwalimy choćby jednej z poruszonych wyżej myśli na walnem zgromadzeniu PZPN, przeciwnie byliśmy świadkami przykrych faktów, że trzeba dośód do wniosku, że sport a przynajmniej piłkarski w Polsce, choć bardzo jeszcze młody, stała się ku niższym moralnie i etycznie. Bod mianowicie, nazwał można fakty, że delegacja krakowska, chociaż reprezentująca Makkabi przed zagładą i zniszczeniem, do czego dążyły pewne czynnik zapożyczone w obywateli aparat tryzacji i knowai, musiała dla zdobycia uznania i poszanowania dla zasad prawnych i sprawiedliwości głosować za zniesieniem kar natolnych na graczy lwowskich, którym dowiedziono, że są zawodnikami. Droga przetargów i kompromisów musiano zdobywać świadectwo dla prawdy, — to się nazywa sport! Kżest jasna, że wyszły z tego wszystkiego, — na tem, że zawodnicy zapadły, podkutywane były nie idealnym interesem sportowym, ale podukami egoistyczno-klubowymi. A już do niewybranych należy zarząd delegacji lwowskiej pod adresem ustępującego zarządu, że trzymał się przy władzy przy pomocy policji. Nawet komisje prawniczej przy PZPN spółki słuszny zrzęsty zarcu, że nie miała prawa orzekać, kł klubom w nazwiskach swych nie wolno używać tytułów: robotniczy, żydowski itd. Reasumując ogólnie wrażenia z tego zgromadzenia, należy skłonić, że warty, dra Czereziwa Janusza, w jakiej nowym zarząd nie ożozacz pracę, nie jest budującym przykładem dla młodych przywódców sportu.

N. Sier.

— 0 — 0 —

Z POLSKI

WYPADEK AMBASADORA FRANCUSKIEGO.

W sobotę wieczorem ambasador francuski de Panafieu pośliznął się w swoim mieszkaniu i upadł tak nieszczęśliwie, że złamał nogę. Lekarze orzekli, że kuracja będzie wymagała kilkunastu tygodni. Wyznaczono na 28 lutego bankiet na cześć ambasadora de Panafieu, wydany przez prezesa Rady ministrów, został odwołany.

AFERA POBOROWA FUKS—ZAPŁATYŃSKI. Sprawa o nadużycia poborowe jest przez ósmą wydziałną komisję sądu okręgowego w Warszawie wyznaczona na 13 kwietnia br. Do odpowiedzialności pociągnięto felczera Moszkę Lejbe Fuka, — dra Kazimierza Zapłatyńskiego, pułk dra Bolesława Szareckiego pułk dra Czeziwa Janusza, dra Zygmunta Lisieckiego, Moszkę Pin czewskiego, Jeszja Dawida Leizerowicza, Abrahama Lejzora Tordora Arnolda Luriga, Jakóba Grin be, Seweryna Gafosa, Israela Ukecota, Arona Jeszję Szyszkoła, Szmulę Grundlana Szmulę Szulmana i Majora Markusowera. W sprawie tej polowano 122 świadków, z czego 65 ze strony oskarżonych.

ARZYSTOWANIE LEGENDARNEGO BANDYTY. Na Hucleszczynie w okolkach powiatu kosowskiego od dłuższego czasu gnasowała wataha zbójcza pod wodzą Iwana Sawczuka, o którym miejscowa ludność opowiadała wprost legendy. Na wkr Dobosza napadł on bogatych kupców i gospodarzy, rabował ich, niejednokrotnie mordował, zrabowano zaś mieniem obdziałł biednych, którzy wywrzelić musi się rozlażmiał świadczaniemi. — Dochodziło do tego, że w miejscowości, gdzie się ukazywał, składano okup za jego spokój. Biada temu, kto oparł się woli potężnego husia. Przez dwóch czas Sawczuk był dla policji nieuchwytny. Dwóch posterunkowców, którzy puścili się za nim w pościg, opasali i zamordował. Wreszcie 17 lutego wpał w ręce policji. Kobiet stała się jego żoną. Porwał on mianowicie pewnemu gospodarzowi żonę i osiadł w opuszczonej chatce leśnika w głbi lasu. Kobiet sta jednak lubo Sawczuk nie uczynił z przestępstw i robstw, postanowiła wyrośnąć się z więzienia, zamknęła się wprzód na brutalnym kochanku. Udało się jej za wiadomości najbliższych posterunek o kryjówce zbójcy. Skonsygnowano policję i w nocy na 18 lutego otoczono Sawczuka. Przyszło do formalnego obłożenia, trwającego kilkanaście godzin. Wreszcie Sawczuk, chcąc uciec policy, wyłaził oknem, uwalając ciemności nocy. W tej jednak chwili padło kilka strażów i bandyta padł ofiarą rany. W płatek przeważającego go w stronę gruntu i spłaznionego w niewidzialnym w Łwowie Sawczuk przyniósł na postukulnie w Żabim, pow. Kosów, do osmum morderstw i niebezpiecznej ilości rabunków. Za dalszymi członkami bandy postępek trwa. Wraz z Sawczukiem „wslawili” się specjalna odwaga i bezczelność dra bracia Maryszczukowie, którzy dokonywali napadów w mniurach i kompletnym wykropowaniu posterunkowców policji.

PROCES TROJANOWSKIEGO I ŁESKIE-
O, oskarżonych o prowokację przez fabrykację
podrzucanie bomb zakończył się w sobotę w
Warszawie. Trojanowski zasądzony został na 4
ta więzienia, zaś nadkomisarz policji Łeński został
wolny.

**ZAMIERZENIE UPROWADNIENIE P. MALICZ-
JĄ CZY ŻART?** Pisma warszawskie donoszą o
zaplanowanej przygodzie, która spotkała znaną w
krakowie artystkę p. Marię Malicką. Obecnie ar-
tystka teatru Małego w Warszawie. Podczas nie-
cierpliwego popołudniowego przedstawienia *prze-
wodzi* za kulisy teatru jakiś młody człowiek i o-
władczył jej musi pomówić z panną Malicką w
sądzie sprawie... Gdy ta wyszła z garderoby,
władczył jej, że chce ją uprzedzić, iż gotuje się
na nią napać. Przed teatrem czeka auto a ludzie
chcą powoń po przedstawieniu. Podobno ro-
zowa miała taki przebieg:

Panna Malicka niemal nie zemdlała. Aktorzy za-
iadowili policję, pod której opieką p. Malicka po-
chwała do domu.

A może cały ten wypadek rozegrał się w fantazji układowca reklam kinowych, które nieraz podane są prasie w formie dramatycznych przygód heroń ekranu?

ZMASAKROWANI PRZEZ POCIĄG. z Lublina zmasakrowano. W śróde popielcowi, w godzinach popołudniowych powracali furmanką z kociostia z ryńskiego mieszkancy wsi Borki Paduchy gm. Janów pow. siedleckiego. Anna Salonińczuk ze sym symem Józefem. Na przejeździe kolejowym, w trakcie kiedy wóz znajdował się całkowicie na szynach z bliskowiczną szybkością wypadł z zakrętu pociąg osobowy, zderzający w stronę Łubna. Furmanka wraz z pasażerami została zmiażdżona, ocalał jedynie koń. Zmasakrowane zwłoki pochowano w tydzień później.

Sąd okręgowy w Lublinie skazał Szewczyka na karę więzienia na czas od 3 do 5 lat, zaliczając mu 10 miesięcy i 10 dni. Szewczyk został skazany na karę więzienia za prowadzenie agitacji komunistycznej w chełmszczyźnie i w pow. hrubieszowski na 4 lata ciężkiego więzienia z pozabawieniem praw. Szewczyk kilkakrotnie przekraczał w sposób nielegalny granice polsko - sowieckie, udając się do Rosji po instrukcje i wracając z powrotem, wyznaczone sobie dla agitacji tereny.

Z SALI SĄDOWEJ

10 LAT ZA ZBRODNIE RABUNKU

Wiadomym było powszechnie w Polsce, iż Pola Negri jest Warszawianką i z domu wyniosła nazwisko Chalupiec. Dziennik ów przytacza dalej, że Lia de Putti jest Łódzianką i nazywa się właściwie Amalia Janke. Hela Moja nazywa się Helena Morawska, Lea Mara pochodzi z Warszawy i nazwisko jej brzmi Gerdowiczówna.

KATASTROFA KOLEJOWA WE FRANCJI. — Koło Lyonu pociąg ciężarowy zderzył się z pociągiem pospiesznym Paryż—Marsylja. Dwa wagony pociągu pospiesznego zostały zniszczone, 16 osób odniosło rany.

SKUTKI NIEDOZWOLONYCH ROMANSÓW. Maharadża z Indore oświadczył gotowość abdykacji i oddania rządów radzie regencyjnej, nado do udania się do Anglii, na miejsce które mu rząd angielski przeznaczy. Jak wiadomo, maharadża oskarżony jest o zorganizowanie zamachu na tancerkę Mumtaz Begum.

ORKAN W AMERYCE. Zachodnie obszary Stanów Zjednoczonych nawiedzone zostały od Kanady gwałtownym orkanem. Dotąd naliczono 12 osób zabitych i bardzo wiele rannych.

BRYLANTY złoto, srebro i platyna w każdej ilości po najniższych cenach
kupuje i wypłaca gotówką 161
29 s. FUTERWEIT, KRAKÓW **29**
ul. S. GRÓZKA

Przełom gospodarczy

WIADOMOŚCI STATYSTYCZNE

Nakładem Głównego urzędu statystycznego ukazał się Nr. 4 (Rok IV) Wiadomości Statystycznych. Na bogatą i aktualną treść numeru złożyły się: Koszty utrzymania według obliczeń komisji lokalnych. Ceny hurtowne (Wskaźnik pełny i skrócony). Wskaźniki cen detalicznych Głównego Urzędu Statystycznego. Wyniki badań terenowych. Ceny detaliczne w Warszawie. Przegląd Międzynarodowy (w części giełdowe zbóż oraz ceny detaliczne hurtowne). Porównanie żywności w miastach. Wskaźniki kosztów żywności w Polsce. Ceny niektórych ziemiopłodów, paszy i inwentarza żywego. Stan zasiewów ozimych w stopniach. Zamknięcie rachunkowe powiatowych związków komunalnych. Wyniki badań terenowych. Wyniki badań komunalnych. Kursy papierów procentowych i akcyjnych na giełdzie warszawskiej; Kursy dów w Warszawie. Obieg pieniężny. Lbzy rozrachunkowe. Bank Polski. Ruch naturalny ludności w woj. poznańskim, pomorskim i śląskim. Ludność Rzeczypospolitej - ludność według zawodu. Produkcja górnictwa - hutniczego. Handel Zagraniczny Polski za I kwartał 1926 r. Zestawienie. Pozostałe informacje. Numer dopełniający wykres graficzne, ilustracje handel zagraniczny w 1925 roku.

URZĘDOWY KURS DOLARA

Warszawa, 1 marca (PAT). Dolary St. Zjedn.
7.67 i pół 7.63. Sprz. 7.65, kwoty 7.61.

Wczoraj odbyła się w krakowskim sądzie okręgowym karnym przed trybunałem przysięgłych rozprawa przeciwko Józefowi Pałko oskarżonemu o zbrodnię rabunku. Wedle akt oskarżenia Pałka dnia 30 listopada ubiegłego roku zaczął się władować do domu wesołego, w którym przebywał, i po chwili, gdy drzwi wracali na furze, łagru Karłman Stechler z rodziną, wypadł z lasu i sklerował rewolwer w stronę Stechlera, wołając: dajcie pieniądze lub życie! Gdy Karłman Stechler zaczął krzyczeć, Pałka zawołał, ojczo! i pociął go w brzuch bajkąją co córke Stechlera, Helenę. Następnie Pałka zaczął strzelać do Karłmana Stechlera 260 złotych kugłami krzyżakim. Połcił się w painę w leń i zbiegł do lasu. Aresztowany przez policję, został przez poszkodowanych rozpoznany.

Na wczeszej rozprawie oskarżony wyparł się winy, nistując wykażać swoje alibi. Zuznania jednak kilku świadków, a zwłaszcza poszkodowanych wypadu nard obciążając na oskarżonego. Po zamknięciu rozprawy trybunał postawił ławę przysięgich pytanie główne w kierunku zbrodni rabunku, które przysięgli po naradzie 10 głosami odrzucił dwoma tak zaprzeczyli. Na podstawie tego wedytali przysięgich i trybunał skazał **Palko** na 10 lat więzienia wlecząc za sobą **Wojciecha** (twardo *łóżę* co miesiąc) i **Zygmunda** (rabuwanycy 200 złotych Stechłowu. Przewodniczył sso. Dr. Podobiński, wotował sso. Dr. Kaczmarski i sso. Dr. Lizak, oskarżał prokurator Włodarsz22uk, bronił adw. Dr. Feller.

— 000 —

OSTATNI Z BANDY KOZY ZASĄDZONY NA 15 LAT WIEZIENIA

Z początkiem ubiegłego roku grasowała w powi-ach krakowskim i będzińskim groźna szajka bandytów-rabusiów, o których napadach rabunkowych wielokrotnie donosiliśmy. Część tej szajki została aresztowana i wraz ze swym herszłem Koza osadzona w aresztach sądu okręowego karnego w Krakowie.

Koza, jak wiemy, usiłował ratować się ucieczką z więzienia krakowskiego, osaczony jednak na ul. Straszewskiego przez policję odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru. Wraz z nim uciekł — jak to już wówczas donosiśmy — niebezpieczny szpieg Szabes, recte Haselmuß, za którym wszelki ślad zaginął.

Aresztowani członkowie bandy Kozy zostali już ukarani. I tak 21-letni Stanisław Szczepanek zasądzony został na karę śmierci, zamienioną na dożywotnie więzienie, 21-letni Stanisław Duraj na bezterminowe więzienie i 21-letni Wacław Wilczek na 8 lat ciężkiego więzienia. Wymienieni bandyci skazani zostali wyrokiem sądu okręgowego

Jako ostatni z tej szajki bandyckiej odpowiadał przed sądem wojskowym ulan 3 pułku ulanów Józef Gajdziński, lat 21 liczący, który w styczniu i lutym ubiegłego roku wraz ze swymi spółnikami zabił w tym sąsiedztwie dwóch żołnierzy.

uzbrojony w rewolwer dokonał całego szeregu śmiałych włamań, kradzieży i napadów rabunkowych na poszczególne domy, sklepy i szynkownię w powiecie będzińskim i krakowskim, rabując gotówkę, garderobę, bieliznę, biżuterię, artykuły spożywcze, naboje rewolwerowe, rewolwery, tytuły, paszporty, itp.

Rozprawa przeciw temu handycie miała się odbyć w krakowskim sądzie okręgowym wesołym. Ze względu jednak oszczędnościowych, ponieważ do rozprawy powołano 28 świadków, zamieszkałych przeważnie w Sosnowcu i okolicy, proces odbył się w cywilnym sądzie okręgowym karnym w Sosnowcu.

Tribunał delegowany z Krakowa do Sosnowca pod przewodnictwem płk. k. s. dra Kappla skazał bandytę Gajdzińskiego na 15 lat ciężkiego więzienia z obrotami. Jako drugi sędzia zasiadał szef prok. sądu wojsk. płk. k. s. dr. Bielecki, oskarżał prok. mjr. k. s. dr. Nuckowski, bronił z urzędu kot. k. s. dr. Strzemieński.

Uznajemy, że zarzuty uczynione przez nas p. Kühnerowi, urzędnikowi Kasy Chorych, krzywdzące go na czci, były bezpodstawne, wobec czego p. Kühnera przepraszaamy.

Zofia Zielińska
Adela Chrećkówna

Umowy łocarnieńskie przed sejmową komisją spraw zagranicznych

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 1 marca.

Dziś rozpoczęły się w sejmowej komisji spraw zagranicznych obrady nad ustawą o ratyfikacji umów łocarnieńskich. Zasiadali goście: tow. poseł Mieczysław Niedziałkowski, referent ustawy, oraz posłowie Dąbski, Rudziński i Śroński i jako ostatni ponownie tow. Niedziałkowski. Posłowie Rudziński i Śroński wypowiedzieli się przeciwko umowom łocarnieńskim. Tow. Niedziałkowski podkreślił znaczenie Łocarna dla Polski i postawił następującą rezolucję:

„Sejm uważa za niedozajadę za ratyfikacją traktatów łocarnieńskich wejście Polski w skład Rady Ligi narodów”.

Posel Śroński postawił w imieniu klubu chrześcijańsko-narodowego rezolucję, w której stwierdza, że Sejm uważa przyjęcie traktatów łocarnieńskich za zbedne.

Posel Marian Seyda wniosł, aby rezolucję tow. Niedziałkowskiego zastąpił rezolucja, która w sposób stanowczy wyraża przeświadczenie, że wszyscy, którzy szczerze współpracowali nad stworzeniem koncepcji Łocarna i szczerze są za utrzymaniem pokoju, uważają równocześnie przynależność miejsca w Polsce w Radzie Ligi, za rzecz rozumie-

lają się sama przez się.

Posel Chładziński odniósł się do sprawy za rzecz niewłaściwą umożliwianiu ministrowi Skrzyńskiemu przeprowadzania jego polityki, polegającej na niezachwaniu wierze w to, że stosunki międzynarodowe układają się obecnie według nowych zasad logiki i sprawiedliwości. Ukroczeniem tej polityki powinno być w konsekwencji wejście Polski do Rady Ligi narodów.

Następnie przemawiał poseł Dąbski, tow. poseł Dr. Feliks Pert i pos. Bartel, którzy oświadczyli się za ratyfikacją traktatów.

W imieniu rządu wiceminister Morawski oświadczył się przeciw wnioskowi posła Śrońskiego.

W zakończeniu dyskusji tow. Niedziałkowski polemizował z wywodami oponentów, przyczem jeszcze raz stwierdził, że traktaty łocarnieńskie w użyciem nie naruszają interesów Polski.

W wyniku obrad i po ukończeniu dyskusji wybrano podkomisję, do której weszli: referent tow. poseł Niedziałkowski, oraz pp.: Śroński, Chładziński i Dąbski.

Podkomisja zajmie się rozpatrzeniem zgłoszonych rezolucji i wniosków.

Podkomisja ma złożyć sprawozdanie komisji w dniu jutrzejszym.

Sesja Rady i całej Ligi Narodów

Otwarcie 8 marca

Wenawa, 1 marca. (PAT). Rada Ligi zbierze się w Genewie w dniu 8 marca pod przewodnictwem hr. Ishi, przedstawiciela Japonii. Zwyczajna ta sesja 39-ta z kolei przypada na dzień zwołania nadzajnego Zgromadzenia Ligi, które obradować będzie nad przyjęciem Rezolucji niemieckiej do Ligi narodów. Porządek dzienny obrad, który Rada ustaliła przed nadejściem podania Niemiec, zawiera następującą sprawę: 1) Wykonanie wyroku Rady z 16 grudnia 1925 w sprawie granic między Irakiem a Turcją, 2) sprawa zagłębia Saary, a mianowicie nominacja przewodniczącego i członków komisji rządzącej i powiększenie żandarmerii lokalnej, 3) prośba przewodniczącego międzynarodowego biura pracy o uzyskanie opinii stałego trybunału sprawiedliwości w sprawie możliwości reagentacji pracy drobnych przedsiębiorców np. piekarni. Na marcowej sesji zostanie ułożona data zwołania komisji przygotowawczej w sprawie kondencji dla redukcji i ograniczenia zbrojeń. Nie ulega wątpliwości, że głównym przedmiotem obrad Rady będzie zastosowanie artykułu 4 paktu Ligi, tj. zmiłana Rady. Na podstawie tego artykułu Rada (jednogłośnie) za zgodą większości Zgromadzenia może wyznaczyć innych członków Ligi, którzy będą posiadali stałe przedstawicielstwo w Radzie. Rada również jednogłośnie i za zgodą większości Zgromadzenia może zwiększyć liczbę członków Ligi, którzy z wyboru będą reprezentowani w Radzie. Osiągnięciem jednogłośnie wszystkich członków Rady, czy i jakie państwa ma przyjąć Rada na stałych członków (poza

Francją, Wielką Brytanią, Włochami i Japonią) oraz czy będzie możliwym zwiększyć liczbę członków zasiadających z wyboru (obecnie zasiada 6 państw), będzie głównym zadaniem Rady. Bez jednogłośnie Rady sprawa ta nie będzie na porządek obrad Zgromadzenia. W razie jednogłośnie propozycji, zmiłana Rady musi uzyskać większość głosów Zgromadzenia, aby mieć moc obowiązującą.

NIEPEŁNE STANOWISKO JAPONI

Todkio, 1 marca. (PAT). Wbrew otwartościom podanym przez kilka dzienników europejskich, japońskie ministerium spraw zagranicznych wyjaśnia, że rząd japoński jeszcze nie zdecydował, jakie zajmie stanowisko w sprawie zwiększenia liczby stałych członków Rady Ligi narodów. Decyzja prawdopodobnie będzie powzięta dopiero za kilka dni. Jednakże już teraz stanowczo zaprzeczają, jakoby opozycja Japonii w tej sprawie miała być bezwzględna. W tutejszych kołach dyplomatycznych przewidują, że Japonia w sprawie wejścia Polski i Hiszpanii zajmie stanowisko negatywne albo neutralne, opowiadając się natomiast za wejściem Brazylii w skład Rady Ligi przez wzgląd na zamierzone skierowanie emigracji japońskiej do Brazylii.

BENESZ ZA POLSKĄ

London, 1 marca. (PAT). Benesz w wywiadzie z korespondentem „Daily Express” oświadczył, iż uzna całkowicie prawa Polski, Hiszpanii i Brazylii do zajęcia stałego miejsca w Radzie Ligi narodów.

Związków i zgromadzenia

POSIEDZENIE WYDZIAŁU RADY ZAWODOWEJ odbędzie się we środę 3 marca o godz. 6.30 wieczorem w Radzie zawodowej. Ze względu na wadność sprawi, że w wydziale wszystkich członków wydziału komisji kontrolującej i przedstawicieli Rady robotniczej o bezwarunkowe przychycie. B. Jaroszewski, J. Wesolowski.

WALNE ZGROMADZENIE KRAKOWIEJ RADY ZAWODOWEJ. W myśl uchwały wydziału Rady Zawodowej zwołujemy walne zgromadzenie Rady Zawodowej na poniedziałek 8 marca w dużej sali na I piętrze. Porządek o godz. 6.30 wieczór. Porządek dzienny: 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego zgromadzenia, 2) Sprawozdanie kasowe, 3) Sprawozdanie zarządu, 4) Sprawozdanie komisji rewizyjnej, 5) Wybór wydziału Rady i komisji rewizyjnej, 6) Wniosek i wpływ. W myśl statutu na każde 50 członków, płacących wkłady należy się jeden delegat, prócz tego przewodniczący. Listę delegatów należy złożyć do plakatu 5 marca br. w Prezydium Rady Zawodowej. Każdy delegat ma mieć mandaty wystawiony przez organizację i opatrzone podpisami przewodniczącego sekretarza, oraz pieczęcią.

B. Jaroszewski przezw. J. Wesolowski sekret.

BACZNOŚĆ MURARZ! We środę 3 marca o godz. 8.30 w sali Domu rob. przy ul. Dunajewskiego 5 odbędzie się zgromadzenie robotników budowlanych z porządkiem dziennym: sprawa bezrobocia a pomocy dla bezrobotnych.

włanych z porządkiem dziennym: sprawa bezrobocia a pomocy dla bezrobotnych.

DO WSZYSTKICH ODDZIAŁÓW ZWIĄZKU ZAWODOWYCH ROBOTNIKÓW DZIENNYCH, ZOBOROCZOWYCH I SŁUŻBY DOMOWEJ W POLSCE. Zawiadamiamy Was, że Zarząd ogłosił zwolnić planowe posiedzenie w dniu 6 marca o godz. 10, o godz. 10 rano. Prosimy o wysłanie z oddziałów delegatów upomocnionych, wraz z wszystkimi książkami oddziału oraz obliczeniami miesięcznymi.

Zarząd Związku:

Czarnicki, sekretarz Sądził, prezes.
KURSA STENOGRAFIJ prowadzi nadal Związek zawodowy urzędników prywatnych Sławoska 6. Wpisz przywrócić Sekretariat Związku co najmniej do 2-9 wieczorem.

BIBLIOTEKA ROBOTNICZA (ul. Dunajewskiego 5), II piętro na lewo! Zaczęliśmy na najnowsze dzieła beletrystyczne i popularno-naukowe, wydając książki we czwartki od godz. 6—8 wieczór, oraz w niedziele od godz. 9.30 do 11 w południe. Abonament miesięczny 70 groszy, kaucja na 3 dzieła 3 zł.

Nadajeć świeży transport podręczników i rękopisów które sprzedajemy 170

GROSSMAN i Ska, Grodzka 50

TELEGRAMY

BISPING SKAZANY NA 4 LATA WIEZNIENIA

Warszawa, 1 marca (tel. wł. „Naprzodu”). W dn. dzisiejszym sąd ukroczył postępowanie dowodowe w procesie ordynata Jana Kamila Bispinga, oskarżonego o zamordowanie kuzyna swego ks. Druckiego-Lubckiego. O godzinie 12 popołudniu sąd udał się na naradę.

O godzinie 7 wieczorem trybunał ukroczył na radę i wydał wyrok, mocą którego Bisping skazany został na 4 lata więzienia i pozbawienie praw.

Na mocy amnestii kara została zmniejszona o jedną trzecią, to jest do 2 lat i 8 miesięcy.

Ponieważ Bisping nie złożył wymaganej kancii w kwocie 10 tysięcy złotych, został na sąd sadowy aresztowany i odprowadzony do więzienia.

PARTIA PRACY PRZECIWO KOMUNISTOM
London, 1 marca. (PAT). Z Glasgowa donoszą, że tamtejsze związki zawodowe większości 3/4 głosów przyjęły uchwale konferencji w Liverpoolu, o wykluczeniu z Labour Party wszystkich komunistów.

Ruch kolejarski

UCHWAŁY KIEROWNIKÓW I KONDUKTORÓW

Zgromadzeń kierowników i konduktorów ZZK w Krakowie w dniu 26 II. 26, po wysłuchaniu wypracowanego referatu kancii WW. kol. Batora, uchwaliły następującą rezolucję:

1) Konduktorzy stacji Kraków zebrani w dniu 26 II. 1926 po zapoznaniu się z najnowszym projektem M. K. Z. dotyczącym unormowania odszkodowania za wyjazdy z całą stanowczo odrzucają takowy i domagają się projektu ZZK jako jedynie słusznego i sprawiedliwego.

2) Wobec stwierdzenia administracji kolejowej, że jest bardzo wielki nadmiar służby konduktorskiej w okręgu, domagają się niezwłocznego spon-

sponowania wszystkich kierowników poc. i konduktorów, którzy przekroczyli 60 rok życia a tam samym obciążenia budżetu personalnego.

3) Domagają się unormowania listy starszeństwa w całym okręgu aby starszy uwalniałowy personal mógł otrzymać należne na posterunku.

REPERTUAR

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO

Wtorek: „Pan minister”.
Środa: „Bawa pod Waterlo” (ceny zniżone).

TEATR BAGATELA

Codziennie: „Semalor”.

OPERETKA NOWOSCI

Wtorek: „Od a do z pod sukienki”.
Środa: „Od a do z pod sukienki”.

UNIWERSYTET LUDOWY IM. A. MICKIEWICZA

W sprawie biletów wstępu do Teatru Słowackiego, członkowie organizacji robotniczych, mogą się informować codziennie od 6—9 wieczór w Redakcji „Naprzodu” u tow. Ciołkosza, lub w Bibliotece U. L. Aleja Krakowska 16, między 8 a 9 wieczorem.

Dom robotniczy. Ulica Dunajewskiego 5
Środa 3 marca o godz. 7 wiecz. tow. Wanda Ganczówna: „Rewolucja francuska” (Zczęść II).
„Ognisko robotnicze” Rynek ul. 12

Środa 3 bni. godz. 7.30 wieczorem: Dr. Zygmunt Grodzki: „Żyćcie głębin morskich (z obrazami świetlnymi)

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH
(Rynek A—B 39. Początek o godz. 7 wiecz.)

Wtorek: Adam Polewka: „Ludzie, którzy kochają słońce”
Środa: Prof. E. Kelly: History of American Literature.

KINOTEATRY

Nowości: Ten, za którym szaleją kobiety” Rudolf Valentino w 10-aktowym dramacie sensacyjnym.
Promień: „Romanszyczna przyszoła Paryżanki”, w roli głównej Rudolf Valentino. 8 wielkich aktów.
Reduta: „Małpa swatem” oraz „Małce-zielma”.
Sztuka: „Varecie”, 10 wielkich aktów z Emilem Janningsem i Lya de Putel.
Uciechaj: „Cud wilków”, arcydzieło wszystkich czasów, 10 wielkich aktów.
Wanda: „Cud Wilków”.
Warszawa: „Tragedia Rossy i jej trzy epoki”, car Mikołaj II, Kierulski, Lenin i Trocki.

KRAKOWSKI INFORMATOR ROBOTNICZY

Rada Robotnicza i Komitet Obwodowy
PPS, Dunajewskiego 5, II p., tel. 2314.
Klasowe Związki Zawodowe, Dunajewskiego 5, III p., telefon 1339, 2314.
Związek Drukarzy, Rynek pl. 12.
Centralny Związek Górników, Aleja Krasńskiego 16, tel. 441, (Dom Górników)
Związek Zawodowy Kolejarzy, ulica Warszawska 17, telefon 1486.
Związek urzędników prywatnych, ul. Siawkowska 6, I p.
Związek nauczycielstwa szkół powszechnych, Rynek główny 29, telefon 3360.
Związek Inwalidów woj., Podzamcze 30.
Związek R. & S. „Proletariat”, Podgórze, Lwowska 2, telefon 3401.
Spółdzielnia związkowa prac. kolej. p. Marcika 8, telefon 2243.
Uniwerytet Ludowy Aleja Krasńskiego 16, telefon 4441.
Inspektorat Pracy, Siemkińskiego 1, 16, telefon 2425.
Okręgowy Urząd Górniczy, św. Jana 13, telefon 451.
Wyższy Urząd Górniczy, Karmelicka 38, telefon 260.
Sąd Przemysłowy, Kanonicka 22.
Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń robotników od wypadków, ulica Zielona L. 28.

Ekspozytura Zakładu Pensyjnego dla funkcjonariuszy, ulica Gertrudy L. 2, telefon 1588.
Obwodowe Biuro Funduszu Bezrobocia, Krowoderska 5, telefon 472.
Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, Krowoderska 5, telefon 472.
Urząd Rozjemczy do spraw najmu Plac W.W. Świętych 3, Magistrat, oficyna.
Muzeum Techniczne Przemysłowe, ul. Smoleńska 9, telefon 1339.
Okręgowy Związek Kas Chorych, Batoiego 5, III p., telefon 1204.
Kasa Chor. w Krakowie, ul. Dunajewskiego 5, Tel. 182 i 4662.
w Podgórzu (Filia), Plac Serwackiego 17, Telefon 450.
Poradnia dla Chorych na oczy i dla dzieci, Kraków, Rynek Kleparski 9, I. Telefon 1289.
Ambulatorium dla Chorych, Kraków, ul. św. Wawrzyńca 5, Telefon 343.
Miejski Urząd Zdrowia (Fizyk), Kraków; Magistrat, Telefon 373.
Miejskie Zakłady Sanitarne, Prądnik Bialy, Tel. 1075.
Szpital św. Łazarza, biuro administracji, Kraków, Kopernika 17, Telefon 3466.

Dnia 14 go marca br. odbędzie się w sali Domu Robotniczego w Nowym Sączu o godzinie 9/9 a w razie braku kompletu o godzinie 10/10 bez względu na ilość członków, Spółdzielni Kredytowej Robotniczej. Stow. zarej. z ograni. odp.

XIII. Roczne Zwyczajne Walne Zgromadzenie

z następującym porządkiem dziennym:

1. Zgłoszenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Odczytanie sprawozdania z rewizji Związku.
4. Sprawozdanie Dyrekcji.
5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Kontrolującej.
6. Rozdział zysku.
7. Zatwierdzenie wyboru członków Dyrekcji.
8. Uzupełnienie Rady Nadzorczej.
9. Zmiana statutu.
10. Wniośki i interpelacje.

Sekretarz:
Mikuta.

Przewodniczący:
Bogucki.

Całkowita wysprzedaż

naczynia kuchenne, emailowane, cynkowane, aluminiowe, stalowe i l. p.
szkła i cała fabrycznych
SKLEP ŻELAZA
Kraków, Bracka 18.

Dlaczego

lana oryginalna amerykańska maszyna do szycia „Singer”

nie zmieniasz swoją starą, nieużywaną lub nadpłaconą maszynę do szycia, by całej swej rodzinie sprawić przyjemność na oryginalnej amerykańskiej maszynie „Singer”

Dlatego obecnie każdemu wyjątkowo możecie zamianować, przez bardzo korzystne warunki rat i niebada tej niezgodnej odczoły każdego domu, iście bezspornie jest przez cały świat zachwalana do szycia „Singer”. Zgłosz się zatem niezwłocznie do firmy

„SINGER”, KRAKÓW, UL. ZWIERZYNECKA L. 6 (Hotel Wiktorja)

PIĘKNE MIESZKANIE
zapewnia tylko takie a dobre
MEBLE
151 zakupione w firmie
BEER HONIGWACHS
Telefon 4000.
przy ulicy św. KRZYŻA L. 3
Pokoje kompletne oraz meble pojedyncze od najskromniejszych do najwykwintniejszych, w wszelkich ratach.

Przybory footballowe
najko. 435.01.01
K. PARAFIŃSKI
Kraków, Sławkowska 16. Tel. 25-24
Oferty szczegółowe na żądanie.

Na raty!

Na raty!

2078
FORTEPIANY, PIANINA, FISHARMONY
blizmy wybór do najtańszych, sprzedaż na raty do 6 miesięcy,
HELENA SMOLARSKA
Kraków, ul. Szewska L. 9, I. p.

Wodociąg, łazienki, klozety
oraz wszelkie reperacje wykonuje szybko i tanio
ZAKŁAD INSTALACYJNY
J. MEISELS
Kraków, Karmelicka 3. Telefon 163
Reklama dźwignią handlu!

DRUKARNIA LUDOWA

SPÓŁKA ZAREJESTROWANA Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

W KRAKOWIE, UL. DUNAJEWSKIEGO L. 5. TEL. 1310
WYKONYWA WSZELKIE ZAMÓWIENIA W ZAKRES
DRUKARSTWA WCHODZĄCE SZYBKO I STARANNIE